

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BdI Regele Ferdinand No. 5.
A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 8 după amiază

Note zilnice

2595

Nu de mult am scris că revizorii școlari primari, camuflează unele posturi vacante, așa... „pentru orice eventualitate”... Ceeace înseamnă că pentru învățătorii „obișnuți” nu se găsește post, dar cum o veni unul cu... unsoare sau cu neamuri ierusalimitene, se mai găsește „tocmai unul, rezervat pentru D-Voastră!”

Cuvintele cu cari am calificat noi acest procedeu ne-ar fi, cu siguranță, tăiate la cenzură. Ne mulțumim doar să n'jurăm, știind că gândul nostru și al cititorului se va întâlni în același blestem pentru bestiile cari nu sunt în stare să-și dea seama nici azi, de mizeria șomajului și pentru cari toate discursurile congreselor învățătoresci sunt „fanfaronade”, „vorbe goale cari se rostesc pentru a nu tăcea”.

Atunci când scriam despre acest lucru știam noi ce știam. Iată că acum ceeace știam se confirmă oficial: Ministerul instrucțiunii a luat severe măsuri, pentruca revizorii școlari primari, să declare, absolut toate posturile de învățători, libere, în învățământul primar. În urma cercetărilor pornite pe baza acestei măsuri, s'au găsit nu mai puțin de 2595 posturi în cari ar putea fi numiți titularii rămași fără posturi (auziți? titulari. Dar ceilalți?) Totuși, Ministerul este informat că deși ordinul a fost categoric, se mai găsesc posturi nedecarate.

În articolul nostru de atunci atrăgeam atenția Ministerului asupra procedurii de mușamalizarea posturilor, practicat de revizorii școlari. Nu știm dacă Ministerul s'a sesizat de cele scrise de noi, sau din îndemnul cui a luat măsura de sublimare atât de necesară. Pe noi ne interesează faptul în sine. Dorința ne-a fost realizată, deși succesul nu e încă desăvârșit. Nădăjduim însă că și celelalte posturi doșite vor ieși la iveală.

Nu ne mulțumim însă cu atât. Oamenii aceștia cari pentru interese personale, au avut inima să lase pe drumuri trei mii de învățători cari au dreptul la viață (poate mai mult decât ei) nu pot fi lăsați așa, „în plata Domnului”. Trebuie să se ia măsuri, nu numai pentru găsirea posturilor ascunse ci și pentru o drastică sancționare a celor ce le-au camuflat.

Altfel, oamenii de cinstă vor fi prejudiciați și precedentul creat va servi pentru incurajarea de noi fapte asemănătoare. Dar, abstrăgând dela aceasta, morală, simțul de echitate și bunul simț nu te lasă să treci iertător peste capul unor oameni cari zilnic văd sărăcia și disperarea a învățătorilor și nu li se rupe inima de milă, ci le umblă mintea numai la speculă.

Cerem dar ca d. ministru Anghelescu, după ce a dovedit că este un adevărat părinte al învățătorilor, să ducă până la capăt opera d-sale de purificare și pe aceea de ajutorare și dreptate.

Tot despre învățători și școli:

Cine a urmărit articolele scrise în „Ecoul” despre situația școlilor din Jugoslavia, își poate da seama că și acolo se găsește destul teren de activitate pentru Ministerul Instrucțiunii dela noi.

Cât de aproape le-a ajuns cutitul de os, românilor din Sârbia, se poate deduce din demersurile pe cari le fac pentru îmbunătățirea situației lor școlare. Iată că eri s'a prezentat în fața d-lui ministru Anghelescu o delegație de români din Banatul jugoslav, cerând să li se trimită învățători și profesori români.

Nădăjduim că, dacă d. Anghelescu are dragoste față de școala românească de aci din țară, va trebui să depună cu atât mai multe eforturi pentru ridicarea la nivelul cuvenit a celei care are, mai mult, rolul de susținătoare a românismului în ținuturi unde acesta caută să fie inhibat.

Oplativul românilor din Banatul sârbesc cere o grabnică satisfacțiune, mai ales având în vedere că aceasta e posibil și, relativ, ușor.

Sunt atâtea învățători idealisti cari s'ar expatria bucurând, pentru o bucată de pâine, dar mai ales pentru a avea ocazia să facă adevărat apostolat între frați. Se găsesc caractere tari, cari vor încărca în tancurile puternicului lor crez național pe cei incredințați lui, trecându-i prin focul de baraj al celor ce vor să-i desființeze și prin mărăcișul și sârmele ghimpate ce li se pun în cale.

Atunci când, după oftări îndelungate, li se permite în sfârșit românilor despre cari vorbim, să-și aibă 60 de învățători naționali, ar fi o crimă de neiertat să nu le livrăm acești învățători — și bine aleși — prompt și bucuros.

Nu ne indoim că orice considerente de altă natură se vor uita — cel puțin pentru moment — în vederea ajutorării unor frați și prin ei, a noastre.

p. s.

Parlamentul se deschide la 15 Octombrie

— Remanierea —

Se spune că demisia d-lui Teodorescu urgitează remanierea guvernului. D. Iamandi va intra la Ministerul Muncii, d. Manolescu-Strunga la Industrie și Comerț, iar d. Nistor va fi președinte al senatului.

Legăturile d-lui prim-ministru Tătărescu cu d. Dinu Brătianu sunt foarte pasnice, dar d. Dinu Brătianu a declarat în cece-l privește pe d. George Brătianu că-l socotește ca pe oricare din ceilalți adversari ai partidului național-liberal.

D. Tătărescu s'a întors în Capitală pentru a asista la înmormântarea lui Mavrodî și a spus că din cauza remanierii, parlamentul nu se va deschide până la 15 Octombrie.

Acest examen nu a fost introdus special pentru minoritari. Presa ungurească se plânge totuși în contra lui, dar mai ales în contra profesorului Onisifor Ghibu, care a prezidat comisiunea dela Oradea.

Îi înșiră „Aradi Kozlony” tot trecutul de cercetări și luptă antifrevizionistă, profesorului Ghibu, spunând că acum acest profesor dă ungurilor, un nou motiv de a-i însemna numele.

(Pentru ce să-l însemneze și pentru când? — Credem că la răspunsul acestor întrebări s'a gândit autorul editorialului din Kozloniul din 27 Sept.)

Și acum — zice „Kozlony” — profesorul acesta se împiedcă și de lucruri neînsemnate, cum e bacalaureatul, pentru a da loc patimei cu care lucrează în contra ungurilor.

Întâi și 'ntâi, domnule dela Kozlony, bacalaureatul nu-i un lucru așa de neînsemnat cum crezi d-ta. Este un examen (pe care d-ta nu știi luatu-l-ai ori

ba, de-l bagatelizezi atât) care ori te lansează ori te nenorocește. Căci dacă ai fost lăsat să-l treci fără să-l meriți, înseamnă că viața te va ingenunchia, că vei ajunge Guliver în țara uriașilor sau „barca pe valuri”, fără să te poți conduce singur și te vei pierde. Bacalaureatul e merit să te oprească dela o nenorocire pentru tine și pentru postul unde ai ajunge, și să te îndrepte spre o muncă mai modestă dar mai utilă ție și unde și tu vei fi mai util.

Și-acum chestiunea cealaltă care te arde la inimă: Il cunoaștem pe d. Onisifor Ghibu. E un om drept și mai ales, înțelept.

Dumnealui a privit pe toți candidații ca egali. (Și, asta vă doare). N'a făcut deosebire deloc între unguri și români ci a pretins dela toți să știe la fel, dar să și vorbească la fel. Suntem siguri că nu numai unguri au căzut din cauză că nu vorbeau corect românește.

(Se vede din rezultatele de peste Carpați).

Iată de ce au căzut nouă din cei zece candidați de-ai voștri. Pentru că d. Ghibu s'a gândit că dacă acești nouă n'au putut învăța limba românească în șapte ani, înseamnă că sunt niște crețini cari nu vor putea face multă treabă în viață. Păcatul nostru e că am făcut concesii până acum. Dar nu mai merge, trebuie să vă desobișnuți a crede că vă veți putea ferici în țara aceasta și fără să știți românește.

În ce privește lamentația voastră că vi se pun stavile în calea culturii și că limba și cultura voastră va rezista atacurilor tuturor „Ghibu-ilor”, n'avem nimic de zis. Aferim! Dar nimeni nu v'a pus nici o stavilă. Din contră! Noi cerem doar să respectați limba fărăi în care vă câștigați biftecul de toate zilele.

S'a terminat cu toleranța! Trebuie să înțelegeți acest lucru ori să plecați!

Dinu Calin

Fenomenul dela Tileagd

Ce să facă și ce să nu facă d. Factor Nepăsare dela centru?

— Final și concluzii —
III.

La Tileagd se face deci iredentism pe față. Protestul Ligii Antirevizioniste și informațiile culese de noi la fața locului, dovedesc categoric acest lucru.

Ce măsuri s'ar impune, pentru stărpirea cuibului iredentist de acolo?

Chestiunea nu e așa de simplă. Dacă statul român n'ar fi tolerat dela început anumite tendințe centrifugale ale minorității maghiare dela noi, n'am fi avut azi Tileagdul și atâtea alte cazuri similare. Avem în privința aceasta exemplul Jugoslaviei, care a stărpit dela început orice veleități minoritare ce nu s'au pus de acord cu ideea de stat jugoslav. Cu toate acestea, Jugoslavia, unde minoritățile nu se bucură nici a suta parte de libertățile delu noi, nu este atât de ponegriță în străindătate ca România. În Jugoslavia nu se poate concepe o presă maghiară model „Brassói Lapok”, și, pe cale de consecință, nu poate fi vorba de o mișcare iredentistă în stare latentă măcar, necum de una fățișă, turbulentă și insultătoare, ca la noi.

păreri

Și în Tileagd și în Oradea am vorbit cu mulți români

ingrijorați de îndrăznelile tot mai frecventate ale unor agitatori iredentiști. Unii sunt de părere să se procedeze drastic și fără menajamente față de acești agitatori. Da, represiunea forte ar fi cea mai recomandabilă — dacă s'ar putea aplica.

Inchipuți-vă, de exemplu, că sfinția sa preotul reformist Sas, dela Tileagd, ar fi arestat într-o bună zi, pentru provocările sale, care se pot dovedi cu prisosință. Ce s'ar întâmpla în cazul acesta? Sfinția sa, în cea mai neplăcută ipoteză pentru sine, ar lua o lună, două, jumătate de an sau un an de închisoare, dacă cumva instanțele noastre, extrem de scrupuloase cum sunt, nu s'ar mulțumi să i aplice chiar o pedeapsă mai puțin severă. Ce credeți, nu i ar conveni părintelui Sas așa ceva? Ar deveni dintr-o zi într'alta martir, acțiunile personale i s'ar urca vertiginos la bursa politică iredente, și condamnarea lui, larg popularizată de „Brassói Lapok”, ar intensifica la maximum politica de provocare, pe care a inaugurat-o sfinția sa la Tileagd.

Ar fi cea mai mare gre-

șală dacă i s'ar face sfinției sale un asfel de serviciu. Trebuie să ne dăm seama că evenimentele dela Tileagd fac parte dintr'un complex de probleme, pe care, dacă le-am lăsat să degenereze până unde au degenerat, azi nu le mai putem soluționa decât cu tact și în cadrul unor măsuri mai largi de protecție a statului. Cazul părintelui Sas nu este un caz izolat, ci, pe graficul provocărilor ungurești dela noi, alimentate în primul rând de toleranța noastră năfângă, este cel mult un punct culminant, un fel de memento pentru noi.

Să ne revizuiem deci întreaga politică de până acum față de minorități, ca să putem rezolva problema în ansamblul ei, nu dela caz la caz, creind martiri și noi pritejuri de agitație.

Ceeace s'ar putea face fără prea multe menajamente

Avem, totuși, în cazul concret dela Tileagd, prilejul de a aplica și metode forte fără prea multe menajamente.

Partea cea mai mare a vinovățiilor în instigațiile dela

(Continuarea în pagina 117.)

George Luca

Tineretul studios de azi muncește

S'au enunțat multe păreri despre tineretul studios de azi.

Unii au acuzat acest tineret că nu-și dă seama, cătuși de puțin, de misiunea ce-o are: Că nu-și însușește decât o pregătire superficială, care nu va putea corespunde cerințelor viitorului.

S'au făcut comparații între munca pe care o desfășurau generațiile tinere dinaintea de războiul mondial și între generația tânără de azi, și mulți au ajuns la concluzia că de fapt, azi tineretul nu mai este preocupat decât de chestiuni puțin serioase: sport, petreceri etc.

Mulți i-au luat însă și apărarea. Dar toți câți s'au ocupat de problema tineretului au ignorat aproape cu desăvârșire condițiile mizerabile de viață, în cari este nevoit tineretul să studieze.

Mai mult a fost acuzat decât apărat, tineretul de azi. Și fără dreptate. Căci, într-adevăr, multe fapte ne dau zilnic ocaziunea să putem verifica neadevărurile ce s'au scris.

Tineretul de azi, departe de a-și fi uitat îndatoririle sale, muncește cu aceeași dragoste și râvnă ca și tineretul din trecut, pentru binele neamului nostru, dacă nu și mai mult. Citiți ziarele și vă veți convinge. Veți vedea, nu mai departe decât în vara aceasta, munca titanică pe care acest tineret a depus-o în cadrele institutului social Banat-Crișana pentru rezolvirea multor probleme vitale ce preocupă populația noastră românească dela sate. Veți vedea multe programe frumoase de activitate culturală duse la in-

deplinire cu mult succes de societățile tineretului studios, bazate numai pe dragostea de muncă și de neam.

Iată de exemplu studenții dela Academia Teologică din Arad: vă amintiți cu câtă bucurie ne ocupam în primăvară de turneul pe care l-au făcut în satele din județul nostru. Și n'ați uitat desigur, nici d-voastre, clipele de profundă emoție, pe cari vi le-au făcut, acești studenți, să le trăiți cu ocaziunea memorabilului festival pe care l-au dat la teatrul orașenesc din localitate.

Dar nici peste vară nu și-au uitat îndatoririle teologice noastre. Plecați la sate au dus cu ei fiecare, câte o scântee din focul sacru care i-a încălzit la institutul de mare și adevărată cultură pe care-l frecventează. Au muncit la sate în multe direcții și munca le-a fost rodnică.

Așa unii au intrat și au scotocit stranele și arhivele bisericilor, scuturând praful de pe hrisoavele nvechite, pentruca să dea la lumină multe lucruri interesante.

Am scris cele de mai sus, pentruca să se vadă că tineretul de azi nu poate fi acuzat de o totală lenevire.

Și ori de câte ori vom avea prilejul, vom scrie despre toate manifestațiile de un real folos, ale generației tinere de azi, pentruca să dovedim că într-adevăr și această generație muncește dându-și seama că numai printr-o muncă serioasă vor putea creaa, de pe acuma, un viitor mai strălucit, acestui neam, bun și harnic, care este neamul românesc.

F. Teonțiu

Edilitate

Suntem informați că s'a făcut de curând o nouă ofertă pentru chioșcul din fața Bis. Romano catolice, cerându-se acesta pentru a fi transformat într-o stațiune de vânzarea produselor petrolifere.

Primăria a mai primit astfel de oferte din partea unui oarecare Fărcaș din Timișoara, dar au fost respinse de comisia de igienă a orașului.

Nu ne îndoiim că primăria va evita să se contrazică — și pe lângă „motivele” pe cari le-ar fi având eventual — primind această ofertă inadmisibilă din aceleași motive sanitare și fiindcă se mai află o asemenea stație în apropiere.

Dacă totuși primăria va bagateliza afirmația lui Comte prin care spune că „un lucru care se contrazice, nu există” (și că nu există pentru binele orașului, o știm), și va admite ca locul să fie cedat pentru astfel de scopuri, credem că ar fi mai moral să se deschidă concurs.

Este?

C.

Informațiuni

Domnul dr. Gh. Șerban, medic primar de spital s'a reîntors din concediu și și-a reluat consultațiile, la orele obișnuite, în str. Coșbuc No. 5, Arad.

Dr. Augustin Lazăr și-a deschis biroul avocațial în Arad, Bd. General Drăgălina No. 2, (vis-a-vis de Palatul Cultural). Telefon 201.

Convocare

În conformitate cu dispozițiunile art. 19 din statut, invit pe domniile membri ai asociației sportive române Gloria CFR Arad, la adunarea generală ordinară care va avea loc în ziua de Duminecă 7 Octombrie 1934, orele 9 și jum. a. m. în sala festivă a Cercului Românesc (Edificiul teatrului orașului), cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.

2. Verificarea procesului verbal al adunării generale dela 15 Aprilie 1934.

3. Raportul secretarului general, casierului și al cenзорilor.

4. Modificarea statutelor art. 19 și eventual votarea nouilor statute. Modificarea numelui asociației.

5. Descărcarea vechei conduceri și alegerea conducerii noi.

6. Propuneri și interpelări. Intrucât la data arătată mai sus, adunarea generală nu se va putea constitui valabil, conform art. 19 din statute, adunarea generală va avea loc peste 14 zile, anume în ziua de 21 Octombrie 1934, în acelaș loc, cu aceeași ordine de zi și aceeași oră, când se va putea ține fără considerare la numărul membrilor prezenți.

Arad, la 19 Septembrie 1934.

ss. Nestor Blaga
Președinte executiv

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați, că Primăria Municipiului Arad, în ziua de 17 Octombrie 1934, ora 11 a. m.

va ține în biroul Serviciului economic, camera Nr. 59, licitațiune publică cu oferte închise și sigilate, pentru construirea pavajului de asfalt comprimat pe porțiunea Bul. Carol I dela str. Mureșului până la str. 1 Decembrie.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Art. 88-110 și potrivit normelor de licitații în vigoare.

Ofertanții cari vor participa la licitațiune vor depune odată cu oferta în mâinile comisiunii de licitații și o garanție provizorie de 5% din valoarea ofertei, în numerar ori efecte garantate de Stat, iar oferta se va face numai în baza caetului de sarcini și a condițiilor speciale, cari pot fi văzute în fiecare zi de lucru în camera Nr. 59 a primăriei.

Arad, la 22 Sept. 1934.

Primăria Municipiului Arad.
Nr. 25.087/1934.

RESTAURANT

„ALBINA”

STR. HORIA 2.

S'A DESCHIS

PLĂCINTĂRIE

A LA BUCUREȘTI

Bucătărie românească!

Un mare eveniment teatral

Peste câteva zile orașele din Transilvania vor cunoaște un grandios eveniment artistic. Este vorba de apropiatul turneu al Societății Teatrului Național din București: **Sonia Cluceru** și **Grigore Marculescu**, cu cea mai răsunătoare biruință a comediei originale „...escu” de d-l Tudor Mușatescu.

Sonia Cluceru și **Grigore Marculescu** în fruntea unui ansamblu minunat, vor prezenta în orașele din Transilvania celebra comedie a umoristului român d-l Tudor Mușatescu „...escu”, care în cele 3 acte ale sale, desfășoară lux de glume, incisivitate, umor și cascade de râs.

Spectacolul se anunță ca un regal artistic, fără precedent și înseamnă cea mai reușită reprezentare teatrală, pe care au avut-o orașele din provincie atât din punct de vedere al renumelui interpretelor principali cât și datorită lucrării cu care ne-o aduce turneul „Sonia Cluceru—Grigore Marculescu”.

„...escu” jucat toată stagiunea trecută la Teatrul Național din București și reluată recent pe prima noastră scenă, a înrunit sufragiile unanime și entuziasmate ale presei, realizând seri arhi-

pline — consacându-se astfel ca unul din cele mai mari succese ale teatrului bucureștean.

„...escu” aduce pe scenă o problemă de cea mai pasionată actualitate și anume: că ori care cetățean, cât de umil, poate ajunge prin politică, la cea mai înaltă treaptă. Și pe această temă, o acțiune vie, spirituală, de un optimism înviorător pe care umorul lui Mușatescu a îmbogățit-o cu observațiuni satirice și de cel mai mare haz, — adevărate bijuterii de inteligență.

„...escu” se va juca în orașul nostru, cu creatorii rolurilor principale: **Sonia Cluceru** și **Grigore Marculescu** în regia d-lui **Soare Z. Soare**, cu decoruri proprii, și tualete, ultimele creațiuni ale marilor case de mode Patou și Lanvin din Paris.

Massaryk e sănătos

Praga. — Sănătatea președintelui Massaryk este foarte bună. Președintele Massaryk și-a reluat viața normală, primește vizite, își face corespondența și lese în fiecare zi, odată sau chiar de două ori, cu trăsura, la plimbare.

Marele turneu

AL COMPANIEI

CĂRĂBUS

Director C. TĂNASE

120 de persoane cu cel mai mare succes bucureștean

Cărăbuș Express

Revistă de N. KIRIȚESCU în 32 de tablouri, formată din cele două succese din București.

Cărăbuș-Express

și

„La mai mare”

de N. KIRIȚESCU

Muzici originale de I. DENDRINO, P. ANDREESCU și ELLY ROMAN — cu: Mia Steriade, Lulu Savu, Maud Mary, Lia Bogdan, Rada Moldovanu, TĂNASE, Al. Giurgariu, M. Militan, I. Glodariu, Emilian, Radu Valer, I. Roman, C. Dinescu, I. Trestian și Joujou Pavelescu.

MARE BALET 40 balerine. Duo Martinescu, sub conducerea d-nei FLORIA CAPSALI și NICHOLS.

Celebrii dansatori

Martill & Pacaud

din filmul „REGELE JAZZULUI”, dela Hollywood-America, cari au uimit bucureștenii cu celebritatea lor. — Cortine, Decoruri și Costume dela Paris. — Mare montare. — 1000 costume.

Se râde cu lacrimi. Acest spectacol va fi unic în felul său, compus din toate șlagărele ambelor reviste jucate în București. — De remarcat:

CARIOCA

cântat și jucat de TĂNASE și MIA STERIADE

Orchestra proprie sub conducerea d-lui DENDRINO.

Itinerariul în Ardeal și Banat:

OCTOMBRIE

Joi 4. . . . . Brașov; Duminecă 7, Cluj, cu matineu;
Vineri 5, . . . Sibiu; Luni 8, ... Oradea;
Sâmbătă 6, . . Tg. Mureș; Marți 9, ... Arad;
Miercuri 10, Timișoara.

Dacă iubiți adevărul; dacă aprobați campaniile noastre de salubritate națională, aveți singura posibilitate de a susține eforturile noastre: PLĂTINDU-VĂ ABONAMENTELE ȘI ABONÂND PE AMICII VOȘTRII.

Cine va înlocui pe Alex. Mavrodi

După cum am anunțat, problema remanierii asupra căreia discuțiile sunt încă deschise, este pe zi ce trece mai actuală.

Am publicat zilele trecute câteva informații în legătură cu această chestiune. Revenim astăzi cu asigurarea că informațiile noastre de atunci sunt confirmate din cercurile cele mai autorizate. Remanierarea urma așa dar să se facă astfel:

D. Victor Iamandi, să preia departamentul industriei și comerțului în locul d-lui ing. N. Theodorescu. D. prof. Leon, să gireze subsecretariatul proa-

spăt înființat al acestui departament;

În sfârșit, în locul rămas liber prin „avansarea” d-lui Iamandi, urmează să vină d. Eugen Titeanu.

Cercurile guvernului sunt preocupate acum de înlocuirea regretatului Alex. Mavrodi.

Se pare că — s'a stabilit un acord în acest sens între șeful guvernului și șeful partidului — d. Nicu Maxim, va reveni în guvern (la subsecretariatul președinției consiliului) unde spiritul d-sale ponderat s'a făcut în deosebi remarcat.

Evenimentul fericit dela Curtea regală italiană

Romă. — Fericitul eveniment dela Curtea principelui de Piemont este sărbătorit de populație cu bucurie delirantă.

Ziarele oglindesc sentimentele opiniei publice, consacrand pagini întregi evenimentului și publicând nemărate fotografii și amintiri în legătură cu Casa de Savoia.

Principele și principesa de Piemont se bucură astăzi de o popularitate extraordinară.

D. Mussolini a exprimat Suveranilor și principelui de Piemont expresia bucuriei sale personale, cum și a guvernului fascist și a întregii națiuni față de fericitul eveniment.

Amnistia acordată de rege

Cu prilejul nașterii principesei Maria-Pia, Suveranul a acordat o largă amnistie. Decretul de amnistie, apărut

astăzi în Gazeta Oficială, prevede anularea tuturor condamnărilor la amendă și la închisoare până la doi ani, cum și reducerea cu doi ani a pedepselor mai mari. Sunt excluse din amnistie delictul împotriva maternității, asasinatul, tâlhăriile și bancruta frauduloasă.

Amnistia se întinde și la delictul militar și la unele infracțiuni la legile financiare. Ea se aplică delictelor săvârșite înainte de 24 Septembrie.

Când va fi botezul
Botezul copilului nou născut al principilor de Piemont a fost fixat pentru ziua de 18 Noembrie.

Vor participa la botez Suveranii Italiei, Belgiei și Bulgariei.

Mica principesă va fi așezată după botez într'un leagăn oferit de populația orașului Neapole. Până la botez copilul stă în leagănul alb dăruit de regina Elena.

Lucrările pentru simplificarea aparatului de stat

Întrerupte pentru un moment din cauza dificultăților ce s'au ivit în calea măsurilor de revizuire a numirilor, avansărilor și definițiilor ilegale după ce consiliul de miniștri a statuat modul de aplicare a acestora, lucrările pentru simplificarea aparatului de stat au fost reluate.

E vorba de desființări și contopiri de direcții și servicii, astfel ca aceste măsuri să se traducă, prin însemnate economii în bugetul statului.

În conformitate cu scopul pentru cari a fost votată legea deplinelor puteri, funcționarii rezultați pe urma acestor măsuri urmează a fi puși în disponibilitate. La punerea în disponibilitate se va avea în vedere, situația funcționarilor în statele de serviciu. Urmează a fi concediați acei funcționari dela serviciile desființate, a că-

ror numire s'a făcut prin călcarea stipulațiilor din statut, direct în slujbe superioare.

Acestea sunt măsurile ce urmează să se aplice, în baza dispozițiilor stabilite de comisiunea, care a lucrat sub președinția d-lui C. Dimitriu. Dar și în jurul acestor măsuri, ca și față de măsurile de revizuire, există deosebiri de vederi în sânul guvernului, unii miniștri, pe baza faptului că o simplificare a serviciilor pe acele stipulații, ar lovi în special pe titrații numiți direct în funcțiuni superioare — fiind contra ei.

După informațiile ce deținem însă, guvernul este hotărât să procedeze la măsurile de simplificare a aparatului de stat, chiar dela începutul lunii viitoare, pe criteriile stabilite de comisiunea amintită.

Invățători și elevi români, Cumpărați cărțile și rechizitele școlare la

LIBRĂRIA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ”

Bulevardul Regele Ferdinand I. Timișoara

CARE ESTE CEA MAI BINE ASORTATĂ LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ DIN TIMIȘOARA

SE ACORDĂ RABATURI MARI

SPRIJINIȚI COMERTUL ROMÂNESC, DAȚI AVÂNT CULTURII ROMÂNEȘTI!

— PREȚURI EXTREM DE AVANTAJOASE!!! —

Mâncăm porci bolnavi?

Sau: interzicerea exportului din unele comune se datorește aranjamentului pentru a fi protejat un anumit exportator? — Cazul comerciantului Butinger...

— Este dr-ul Balogh tovarășul exportatorului Petre Trif, or... numai complicele lui?... —

II.

Am arătat eri, cum șeful circumscripției IX veterinare Sf-ta Ana, din jud. Arad, d. dr. Alexandru Balogh, a închis pentru exportul porcilor trei comune din jurul Șimandului, — această comună rămânând liberă de orice restricțiune.

Exprimându-ne perfect justificata mirare: cum s'a putut, grație căror măsuri luate de d. medic veterinar Alexandru Balogh, s'a reușit a înlătura pericolul existent în arătatelor comune învecinate și pușe la carantină, să nu se extindă și la porcii din comuna Șimand;

ne-am arătat totodată și bănuiala, iar tot așa de justificată: că nu-i lucru curat la mijloc, din moment ce d. Petre Trif, exportatorul din Șimand, — singurul care poate lucra în împrejurările vitregi de astăzi, — a putut exporta numai în două luni și opt zile: exact 15 vagoane, conținând 735 porci. Și această cifră mult exagerată față de puterea de producție în porci a comunei Șimand; s'a exportat, cum am menționat și eri, — numai prin gara Decebal; nu înglobează prin urmare și vagoanele exportate prin alte puncte de frontieră.

d-rului Balogh, să-l bănuiască de complice sau de tovarăș al exportatorului Petre Trif?

Desigur că, până la urmă, dacă nu va reuși ancheta... cu siguranță, tot noi vom lămurii și aceste legături.

Gh. Economu

Câte state fac parte din Soc. Naționalelor

În urma admiterii Afganistanului, Societatea Naționalelor va cuprinde în sânul ei toate statele din Europa și Asia, afară de Hedjaz și Egipt. Dintre statele americane, numai patru lipsesc din comunitatea internațională dela Geneva: Brazilia, Costa Rica, Ecuador Statele Unite. Din cele 65 de state care formează harta politică a lumii, 59 fac parte din Societatea Naționalelor.

În această statistică intră și cele două mari state demisionare: Germania și Japonia, care în drept continuă să facă parte din Societatea Naționalelor până la expirarea termenului de preaviz.

Cerem anchetă severă!

Pentru cele arătate în „Ecoule” de eri și'n cel actual: indicațiunii cari denotă procedee în nici un caz legale la cari s'au dat și d-rul Alexandru Balogh și exportatorul Petre Trif și alți complici cari i-au mai înlesnit d-lui Trif procurarea restului — de acte, pentru ca exportul să fie... în regulă, „se impune o foarte” urgentă și riguroasă cercetare, pentru a se stabili următoarele:

a. Câți porci a expedit d. Petre Trif, de când a pus sub restricție sanitară d. dr. Alexandru Balogh cele trei comune, din jurul Șimandului?

b. Prin ce minune a reușit numitul exportator să adune numai din Șimand atât de mulți porci, pe cari i-a exportat: 735 bucăți numai prin punctul de frontieră Decebal și într'un interval de numai două luni și opt zile?...

c. Dacă-l adevărat că, autocomioanele d-lui Petre Trif au cărat în timp de noapte, — de când sânt pușe sub carantină cele trei co-

mune: Sf-ta Ana, Sănmartin și Comlăuș, — sute de porci, la Șimand, aduși tocmai din comunele izolate de d. dr. Alexandru Balogh?

d. Cine a furnizat bilete de vite d-lui Petre Trif, pentru porcii aduși din comunele interzise, ca fiind originari din comuna Șimand?

Ce tel de legături are d. dr. Alexandru Balogh cu exportatorul Petre Trif?...

e. Până la ce punct este adevărat, că d. dr. Alexandru Balogh a refuzat acum câțva timp, să-i facă formele necesare pentru exportul unui vagon cu porci, comerciantului Iohan Butinger, pretinzându-i autorizația ministerului; iar în ziua următoare, același vagon cu porci vândut de comerciantul șicanat, d-lui Petre Trif, — bineînțeles cu scăzământ de preț, — a fost lăsat liber la export, fără autorizația ministerului, tot de către d. medic veterinar Alexandru Balogh?...

Inregistrând aceste toate relațiuni ce ni s'au servit de către cei prejudiciați de „măsurile” d-lui medic veterinar dr. Alexandru Balogh și având în vedere și moșia de 100 jugăre cadastrale din Ungaria, agonisită de d-sa din leafă... cum am scris și eri, sânt, oare, îndreptățiți acei cari se plâng împotriva

Schimbare de program la Madar

Barul Madar a reușit să contracteze pentru câteva zile pe diseura Mezey Nelly și pe Váradí Aladár, comicul cel mai simpatizat de publicul român, german și maghiar.

Din cauza timpului răcoros, programul se va ține în restaurant.

Inceputul la ora 11.

Folosiți bateriile „Galvani”

Stenopist(ă) român-maghiar și practicant român știind limba maghiară și având școală secundară (baccalaureat) angajăm imediat. Oferte sub deviza „Mare întreprindere” la administrația acestui ziar.

INTERCONTINENTALA
SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂMURI PE ÎNTREG GLOBUL

Procesul comunistilor dela Timișoara

Fenomenul dela Tileagd

Afirmația că acuzații au fost bătuti e justă?

— Ziua IX. —

Din depozitiile acuzaților, interogați în ziua nouă a procesului, reese că nici unul dintre ei n'a fost bătut la siguranță, sau la instrucție; iar dacă vre-unul nu recunoaște câte o frază din declarațiile date atunci, motivează acest lucru invocând scuza că spusele lui au fost greșit interpretate.

Nu mai știm ce să credem! Unii inculpați — tocmai acei asupra cărora planează acuzații mai grave — își fac o profesie de credință susținând la interogatoriile de până acum că toate declarațiile dela siguranță și instrucție — evident, nefavorabile lor — le au fost smulse sub teroare; iar alții, mai puțin vinovați, din contra, declară că n'au fost bătuti și nu formulează nici o plângere asupra tratamentului la cari sunt supuși în închisoare. Cine are dreptate?

O precizare

La deschiderea ședinței de dimineață, d. avocat Hiotu, — amintind d-lui președinte că a fost chemat, în ziua precedentă, la ordine, pentru a acuza pe d. comisar regal că insinuiască — precizează că n'a avut intenția să ofenseze pe nimeni și faptul că ar fi putut fi neelegant în expresie l-a obsedit, știindu-l să facă această precizare.

D. președinte declară că ia act de acest lucru.

Ședința

E interogat acuzatul Helmer Heim care recunoaște că a dat bani lui Adler (aproximativ 1000 lei), având credința că sunt întrebunțați pentru ajutorarea oamenilor săraci. Își recunoaște declarațiile dela instrucție și declară că n'a fost bătut.

Confruntat cu acuzata Loebel Barbara, studentă la farmacie, aceasta declară că intenționau să se căsătorească, deoarece se simpatizau mai de mulți ani. Helmer n'are idei comuniste și nici nu-i aprobă, fiind mulțumit cu forma de stat actuală.

Urmează acuzatul Kender Iosif, avocat stagiar la d. avocat Weiser, care afirmă că a dat bani lui Adler tot pentru săraci. Din declarațiile date nu recunoaște o frază, de care nu s'a sesizat, când a fost introdusă, deoarece știe că aceste acte nu au o valoare probatorie, ci informativă.

D. avocat Nițulescu promite că va discuta mai pe larg această problemă de drept, la fond.

D. comisar regal cetește o declarație a lui Adler, în care acesta specifică dela ce „tovarăși” a luat bani; printre ei fiind numit și Kender.

D. avocat Weiser arată că acuzatul — împreună cu un frate — e proprietarul unei fabrici de cărămidă, care funcționează și frecventă clubul de capitaliști „Unio”.

Acuzatul Weiss, avocat stagiar la d. Hiotu, declară, de asemenea, că banii dați lui Adler nu erau pentru comunisti.

Ernfeld Nicolae, contestă acuzația ca ar fi făcut traduceri — pentru că nu cunoaște bine limba germană — și acuzația că a dat bani, neputând face acest lucru, deoarece era să-

rac. D. avocat Bürger îi pune mai multe întrebări.

Orban Balázs l-a cunoscut pe Wurnbrandt în 1932, pe stradă, revăzându-l apoi în 1933, când căuta casă și când i-a împrumutat 3 cărți. De astă dată era travestit. Nu cunoaște comunismul și nici nu-l interesează. A dat bani unei femei necunoscute, care i-a solicitat un ajutor. Wurnbrandt recunoaște că a luat dela ei trei cărți de cetit.

Rosenberg Edmund nu recunoaște că a dat bani lui Adler, pentru comunistii deținuți la Doftana; a dat (din leafa sa de 1500 lei lunar) pentru săraci; iar mai târziu a dat bani lui Helmer Medy pen-

trucă nu se putea întâlni cu Adler fiind ocupat.

Farmacistul Spitzer Andrei îl cunoaște pe Adler de mai demult, dela niște conferințe publice. N'a fost bătut de nimeni nici la siguranță, nici la instrucție. Același lucru îl declară și Murany Ion, de profesie măcelar, la care a locuit 8 zile acuzata Maroczy Margareta. El a angajat-o pentru-trucă avea doi copii, ca să îngrijească de ei. În ziua când a surprins-o cu manifeste comuniste a alungat-o.

Ședința se suspendă la ora 1, viitoarea fiind Joi dimineața la orele 8.

Al. Pav.

In uzinele germane se fabrică material de război

Londra. — Ziarul „Financial News” publică o serie de date asupra activității uzinelor germane, care fabrică material de război.

Intre altele, ziarul subliniază că Germania a cumpărat de curând, dela filaturile din Lancashire, deșeuri de bumbac în mari cantități, care vor fi întrebunțate la fabricarea fulmicotonului și altor materiale de război.

Ultimele cumpărături de de-

șeuri de bumbac făcute de Germania în Anglia, fie direct, fie prin intermediul Olandei se ridică la 4000 tone. Cu toată pretinsa lipsă de devize străine, adaugă „Financial News”, Germania a plătit în numerar aceste cumpărături. Ziarul crede că cercurile guvernamentale britanice, îngrijorate de aceste cumpărături importante, vor provoca probabil o anchetă oficială.

Măsuri privitoare la situația învățătorilor

În ziua de 25 Sept. d. D. V. Toni președintele Asociației învățătorilor a fost primit în audiență de d. dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice.

Cu privire la chestiunile ce i s'au înfățișat de către președintele asociației, d. ministru a luat următoarele măsuri:

A dat un nou ordin telegrafic către toate direcțiile șc. secundare din țară ca să se respecte dispozițiile din lege și dispozițiile relative la scutirea de taxe școlare a fiilor de membrii ai corpului didactic din șc. secundare.

A cerut iarăși ministerului de finanțe să achite neîntârziat salariile pe August în județele unde până astăzi sunt încă neplătite.

Se vor căuta toate putințele ca să fie numiți toți ab-

solvenții din seria 1932.

Numirea acestora se va face în mod provizoriu, dar apoi pe baza unei legi speciale ce va fi adusă în viitoarea sesiune a parlamentului vor fi confirmați în posturile ocupate.

Cei numiți în mod provizoriu vor primi același salariu ca și cei cu titlu provizoriu.

Va stăruii ca în bugetul viitor să se prevadă numărul de locuri necesar pentru numirea în anul viitor și a celor din seriile 1933—1934.

Așa cum a cerut congresul dela Iași se va fixa în toamnă — probabil în Noembrie — o sesiune de examen, pentru ca toți cei cu 3 ani servii efectiv în învățământ — fie și ca suplinitori — dar numiți acum cu titlu provizoriu, să se poată prezenta pentru definitivat.

Rechemarea d-lui Arciszewsky

Opinia în cercurile diplomatice dela Varșovia este că d. Arciszewsky, ministrul Poloniei la București, în urma comunicatului în solit către presa română, va fi rechemat.

Chestiunea va suferi însă o întârziere de cel puțin o lună, ca și în cazul rechemării d-lui von Mutius, fostul ministru al Germaniei. Guvernul din Varșovia va cere la București agrementul pentru numirea succesivului. Corespondența diplomatică referitoare la această schimbare, necesită minimum treizeci de zile.

Inmormântarea lui Alex. Mavrod

Inmormântarea fostului subsecretar de stat, se va face astăzi Joi la ora 3 d. a.

După oficierea serviciului religios la biserica Tabacu, cortegiul va porni pe bulv. Lascăr Catargiu la cimitirul Sf. Vineri unde se va face înmormântarea.

Inmormântarea se va face pe cheltuiala statului.

Vor vorbi un delegat al guvernului, probabil chiar primul ministru d. Tătărescu; apoi un delegat al ziaristilor, un delegat al Teatrelor Naționale și un delegat al societății de radiodifuziune.

Ce să facă și ce să nu facă d. Factor Nepăsare dela centru?

— (Urmare din pagina I-a) —

Tileagd o poartă incontestabilu ziarul „Brassoi Lapok”. De altfel, toate paginile acestui ziar, zi la zi, sunt o permanentă instigație. N'am înțeles niciodată ce rațiuni de înaltă poliucă îl fac pe d. Factor Nepăsare dela centru să nu procedeze în starșit la suprimarea acestui ziar. Se supăra oare Europa, dacă ne apărăm pielea față de banșii care, strecurandu-se pe furis în casa noastră, vor să ne impiante cușitul pe la spate? Se poate dovedi ca majoritatea colaboratorilor ziarului dela Brașov sunt evrei emigranți, adică foști comunisti în timpul regimului Bela Kun, refugiați și ocroși la noi. Ei bine, acești scribi, care nici maghiari nu sunt, se pot erija ei în exponenți ai minorității maghiare? Și ne putem lasa insultați în casa noastră de specimene care nu stau la noi decât cu drept de azil, de heimatloșii care s'au strecurat peste frontierele noastre ca să scape de execuțiile sumare ce i-ar fi așteptat în Ungaria, după fuga lui Bela Kun, dacă rămăneau acolo?

Tot în cazul concret dela Tileagd îl avem și pe d. dr. Grünbaum, despre care am spus câte ceva și în reportajul nostru de ieri. Un evreu — vicepreședinte al partidului maghiar; funcționar la stat, medic al Casei Cercuale, și, totuși, un românofob feroce, un iredentist pe față, o spurcăciune, un turbat, căruia-i dăm pâine ca să ne'njure. Dacă ar fi maghiar și dacă n'ar fi funcționar al statului român, mai calea valea, poate că ar trebui să fim mai circumspecți și în luarea măsurilor față de el, ca să nu creem martiri cu care să avem și mai mult de furcă. Nefiind însă maghiar și neputând fi un exponent

spiritual sau politic al maghiarimii, ci dimpotrivă — vreun sadea și lefegiu al statului, ce ne'npedecă pe noi să ne scăpăm de această năpărcă?

În privința autorităților dela Tileagd ar fi de făcut oarecari selecțiuni. Sunt unele frecături între cei mai mici și cei mai mari, pe de o parte, între autoritățile în haine negre și autoritățile în uniformă, pe de altă parte.

Nu vrem să facem nici un fel de apreciere asupra acestor frecături, pentru că ne-am convins că parte dintre ele se datoresc politicii de partid, și deci nu ne interesează, iar o altă parte au la bază motive pur personale, care nici nu trebuiesc luate în seamă măcar.

Abținându-ne însă dela aprecieri, nu înseamnă că am fi de părere că la Tileagd e bine cum e astăzi. Trebuie să se facă respectată scara ierarhiei administrative, trebuie să se asigure cooperarea între autorități, trebuie ca intelectualii și conducătorii să aibă contact mai strâns cu poporul, imitându-se în direcția aceasta chiar felul de a lucra al năvășului părinte Coloman Sas.

În general, ar fi bine să fie mai bine decât este astăzi.

George Luca

Călătoria studenților și elevilor

Direcția generală c. f. r. a dispus, ca studenții din țară și străinătate, precum și elevii tuturor școalelor recunoscute de stat să poată călători cu reducerea de 50 la sută, în toată țara, până la 15 Octombrie a. c.

Reduceri se vor mai acorda ca și în trecut, de vacanțele de Crăciun și Paști.

Zăcămintele petrolifere în Ardeal

Problema cunoașterii a noui zăcăminte petrolifere cari să suplinească actualele terenuri cari se epuizează, preocupă în deaproape pe conducătorii ministerului de industrie.

În acest scop s'a hotărât să nu se mai dea nici o nouă aprobare de concesionare de perimetre de exploatare, societăților petrolifere, dacă acestea nu-și iau obligațiunea să facă lucrări de foraj în regiuni noi, spre a se da posibilitate ministerului să pună în exploatare acele regiuni.

Pe de altă parte, consiliul de miniștri a aprobat deschiderea unui credit de 30 milioane lei, destinat cercetării situațiunei geologice a regiunilor bănuite petrolifere din Ardeal. Această hotărâre a fost luată pe bază lucrărilor întreprinse de d. ing. A. Tântăreanu, directorul general al minelor, care ajuns la concluziunea că este mai mult ca probabil că o întinsă regiune, începând dela Făgăraș și străbătând tot centrul Ardealului până la Sătmăr, este teren petrolifer.

Constatarea acestea au fost verificate prin lucrările întreprinse în cursul săptămânei trecute de o comisiune și geologul Ștefănescu a mers în regiunea Mediaș și a studiat po-

sibilitatea așezării de sonde, fixând amplasamentul primelor sonde petrolifere care urmează să se sapa la Sărmășel.

Aceasta este prima sondă petroliferă care se sapă în Ardeal.

Alte audieri la ancheta Skoda

În ședința de Marți după amiază, după ce-a fost audiat d. col. Petrescu, care a confirmat sub jurământ că l-a văzut pe colonel Străjescu la d. gen. Cihoski pe când acesta era ministru de război.

A fost ascultată informatorea Ana Pușcașu fostă în serviciul colonelului Străjescu, care a arătat de cine era frecventată casa colonelului Străjescu. Seletzky a venit de mai multe ori. A urmat ascultarea colonelului Georgescu care a arătat condițiile în care a ajuns să fie angajat de casa Skoda după moartea colonelului Străjescu și rolul pe care l-a avut în această călătorie în legătură cu contractul Skoda.

Ședința s'a ridicat la orele 7 seara.